

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

مرکز بهداشت درمان غرب تهران

آشنایی با سیستم بهداشتی

برای کارکنان بدو خدمت

تألیف و گردآوری:

دکتر طیبہ نجفی مقدم، دکتر هاله احمدنیا، دکتر ماهرخ علایی،

دکتر نازیلا چرخگری، دکتر مرجان قطبی، دکتر فاطمه عزیزی،

دکتر فروزان فهیم، مهندس کبری کریمی، مهندس مصطفی ذوقی،

دکتر ویدا واحدی، آقای محسن شاطری مقدم، دکتر هادی ستاری، خانم کبری عسکری

انتشارات سیمین دخت

سرشناسه	:	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. مرکز بهداشت غرب تهران.
عنوان و نام پدیدآور	:	آشنایی با سیستم بهداشتی برای کارمندان بدو خدمت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، مرکز بهداشت درمان غرب تهران / طبیه نجفی مقدم.
مشخصات نشر	:	تهران: سیمین دخت: باغ کتاب، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	:	۱ ج (بدون شماره گذاری): مصور، جدول، نمودار.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۸۵۸۷-۸۰-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. مرکز بهداشت غرب تهران.
موضوع	:	آموزش بهداشت — ایران.
موضوع	:	بهداشت — ایران — برنامه ریزی.
شناسه افزوده	:	نجفی مقدم، طبیه، ۱۳۴۷ — گردآورنده.
رده بندی کنگره	:	۱۳۸۸ ۹۲۲/الف/۸۴۴۰ RA
رده بندی دیویی	:	۶۱۳/۰۷۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۹۴۳۳۲۵

عنوان:	آشنایی با سیستم بهداشتی (برای کارمندان بدو خدمت دانشگاه علوم پزشکی)
نویسنده:	دکتر طبیه نجفی مقدم، دکتر هاله احمدنیا، دکتر ماهرخ علایی، دکتر نازیلا چرخگری، دکتر مرجان قطبی، دکتر فاطمه عزیزی، دکتر فروزان فهیم، مهندس کبری کریمی، مهندس مصطفی ذوقی، دکتر ویدا واحدی، آقای محسن شاطری مقدم، دکتر هادی ستاری، خانم کبری عسکری
ناشر:	انتشارات سیمین دخت
ناشر همکار:	انتشارات باغ کتاب
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی:	سینا
چاپ:	حدیث
صحافی:	کیمیا
نوبت چاپ:	اول - اسفند ۱۳۸۸
قیمت:	۱۶۲۰۰ تومان
شابک:	۹۸۷-۹۶۴-۸۵۸۷-۸۰-۷
ISBN:	978-964-8587-80-7

فهرست عناوین

پیش‌گفتار.....	۱۵
مقدمه.....	۱۶
واحد آموزش بهداشت (۱).....	۱۸
آشنایی با واحد آموزش بهداشت.....	۱۸
۱- فرایندها و خدمات واحد آموزش بهداشت.....	۱۸
۲- فرایند آموزش کارکنان:.....	۲۰
۳- برگزاری جلسات آموزش‌های تخصصی واحد آموزش بهداشت:.....	۲۱
۴- هماهنگی آموزش غیرحضوری سازمان مدیریت:.....	۲۲
۵- برنامه‌های آموزشی معاونت:.....	۲۲
۶- بانک اطلاعاتی آموزشی کارکنان و مدیران:.....	۲۲
۷- آموزش غیرحضوری از طریق اینترنت:.....	۲۲
۸- آموزش مراجعان:.....	۲۲
۹- برگزاری مناسبت‌ها:.....	۲۳
۱۰- فرایند پایش:.....	۲۳
۱۱- کمیته آموزش و تحقیق:.....	۲۴
۱۲- پروژه‌ها:.....	۲۵
۱۳- به‌روز رسانی سایت مرکز بهداشت غرب.....	۲۵
واحد آموزش بهداشت (۲).....	۲۸
طراحی و تنظیم اهداف آموزش و شناسایی نیازهای آموزشی.....	۲۸
چگونه اهداف آموزشی را بنویسیم؟.....	۲۸
اهداف کلی:.....	۲۸
هدف اختصاصی:.....	۲۸
روش‌های آموزش:.....	۳۰
انواع روش‌های آموزشی.....	۳۱
فهرست کار برای برگزاری یک کارگاه آموزشی.....	۳۷
مهارت‌های پایه‌ای در آموزش چهره به چهره.....	۳۹
تکنولوژی آموزشی و کاربرد آن در یادگیری.....	۴۰
رسانه‌ها.....	۴۱
رسانه‌های آموزشی غیرنورتاب.....	۴۲
رسانه‌های آموزشی نورتاب.....	۴۴
ارتباطات.....	۴۵

- واحد گسترش شبکه ۵۲
- معرفی واحد ۵۲
- وظایف واحد: ۵۲
- آشنایی با سطوح خدمات ۵۲
- خانه بهداشت: ۵۳
- پایگاه‌های بهداشتی: ۵۳
- مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی: ۵۳
- وظایف ستاد مرکز بهداشت: ۵۳
- آشنایی با برنامه‌های واحد ۵۳
- برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده: ۵۳
- برنامه جلب مشارکت مردمی و رابطان سلامت: ۵۴
- امور بهورزی: ۵۵
- تجهیزات پزشکی: ۵۵
- امور ساختمانی: ۵۶
- طرح گسترش: ۵۶
- نیروی انسانی: ۵۶
- پایش: ۵۷
- واگذاری: ۵۸
- واحد بهداشت خانواده (۱) ۶۰
- معرفی واحد تغذیه، بهداشت و تنظیم خانواده ۶۰
- تنظیم خانواده ۶۰
- مادر باردار ۶۱
- کودک ۶۱
- سالمندان (مراقبت‌های ادغام‌یافته سالمند) ۶۲
- مشاوره قبل از ازدواج ۶۲
- واحد بهداشت خانواده (۲) ۶۴
- خدمات واحد تغذیه، بهداشت و تنظیم خانواده ۶۴
- بخش اول: بهداشت دوران بارداری ۶۴
- بخش دوم: مراقبت از کودکان زیر ۸ سال ۶۸
- بخش سوم: تنظیم خانواده ۷۵
- مشاوره حین ازدواج ۸۴
- واحد بیماری‌های واگیر (۱) ۸۶
- فعالیت‌های واحد بیماری‌ها: ۸۶
- نظام گزارش‌دهی بیماری‌ها ۸۶

۹۰	واحد بیماری‌های واگیر (۲)
۹۰	وبای التور
۹۰	تاریخچه و اهمیت بهداشتی:
۹۰	پراکندگی بیماری در ایران:
۹۰	علائم و تشخیص:
۹۱	تعریف اپیدمیولوژیک
۹۱	اقدامات لازم
۹۴	مالاریا
۹۴	اهمیت بهداشتی:
۹۴	پراکندگی بیماری در ایران:
۹۵	علائم و تشخیص:
۹۶	تعریف اپیدمیولوژیک:
۹۶	اقدامات لازم
۱۰۰	سرخک و بیماری‌های بثوری تب‌دار
۱۰۰	اهمیت بهداشتی:
۱۰۰	پراکندگی بیماری در ایران:
۱۰۰	تعریف اپیدمیولوژیک
۱۰۰	اقدامات لازم در صورت برخورد با بیمار مشکوک به سرخک:
۱۰۲	سیاه‌سرفه
۱۰۲	اهمیت بهداشتی:
۱۰۲	پراکندگی بیماری در ایران:
۱۰۲	علائم و تشخیص:
۱۰۲	تعریف اپیدمیولوژیک
۱۰۳	اقدامات لازم
۱۰۳	پولیومیلیت
۱۰۳	اهمیت بهداشتی:
۱۰۳	پراکندگی بیماری در ایران:
۱۰۳	علائم و تشخیص:
۱۰۴	اقدامات لازم
۱۰۴	حیوان‌گزیدگی
۱۰۴	اهمیت بهداشتی:
۱۰۵	پراکندگی بیماری در ایران:
۱۰۵	علائم و تشخیص:
۱۰۵	تعریف اپیدمیولوژیک
۱۰۵	اقدامات لازم
۱۰۷	سرخجه و سندرم سرخجه مادرزادی

- ۱۰۷..... اهمیت بهداشتی:
- ۱۰۷..... پراکندگی بیماری در ایران:
- ۱۰۷..... علایم بالینی و تشخیص:
- ۱۰۸..... تعاریف اپیدمیولوژیک:
- ۱۰۸..... اقدامات لازم:
- ۱۰۹..... هیپاتیت A و E:
- ۱۰۹..... اهمیت بهداشتی:
- ۱۰۹..... علایم بالینی و تشخیص:
- ۱۱۰..... تعریف اپیدمیولوژیک:
- ۱۱۰..... اقدامات لازم:
- ۱۱۲..... هیپاتیت B, C و D:
- ۱۱۲..... اهمیت بهداشتی:
- ۱۱۲..... پراکندگی بیماری در ایران:
- ۱۱۲..... علایم بالینی و تشخیص:
- ۱۱۳..... هیپاتیت B:
- ۱۱۳..... هیپاتیت C:
- ۱۱۴..... هیپاتیت D:
- ۱۱۴..... تعریف اپیدمیولوژیک:
- ۱۱۴..... اقدامات لازم:
- ۱۱۵..... ایمن سازی بر علیه هیپاتیت B:
- ۱۱۶..... ایمن سازی بر علیه هیپاتیت C:
- ۱۱۷..... برنامه گسترش ایمن سازی:
- ۱۱۷..... اهمیت بهداشتی:
- ۱۱۷..... برنامه ایمن سازی روتین کشوری:
- ۱۲۱..... ایمنی تزریقات:
- ۱۲۲..... بروسلوز:
- ۱۲۲..... اهمیت بهداشتی:
- ۱۲۲..... علایم و تشخیص:
- ۱۲۲..... تعریف اپیدمیولوژیک:
- ۱۲۳..... اقدامات لازم:
- ۱۲۳..... آنفلوآنزای انسانی:
- ۱۲۳..... اهمیت بهداشتی:
- ۱۲۴..... علایم بالینی و تشخیص:
- ۱۲۵..... تشخیص بیماری:
- ۱۲۵..... تعریف اپیدمیولوژیک:
- ۱۲۵..... اقدامات لازم:

۱۲۷	 آنفلوآنزای پرندگان
۱۲۷	 اهمیت بهداشتی:
۱۲۸	 اهداف مراقبت آنفلوآنزای پرندگان در انسان:
۱۲۹	 تعاریف اپیدمیولوژیک:
۱۲۹	 تشخیص بیماری و نمونه‌گیری:
۱۳۰	 اقدامات لازم:
۱۳۱	 شیگلوز
۱۳۱	 اهمیت بهداشتی:
۱۳۱	 پراکندگی بیماری در ایران:
۱۳۱	 علایم بالینی و تشخیص بیماری:
۱۳۲	 تعریف اپیدمیولوژیک
۱۳۲	 اقدامات لازم:
۱۳۳	 سل
۱۳۳	 اهمیت بهداشتی:
۱۳۳	 پراکندگی بیماری در ایران:
۱۳۴	 علایم و تشخیص:
۱۳۵	 تعریف اپیدمیولوژیک:
۱۳۶	 اقدامات لازم:
۱۳۶	 تیفوید
۱۳۶	 اهمیت بهداشتی:
۱۳۷	 پراکندگی بیماری در ایران:
۱۳۷	 علایم بالینی و تشخیص بیماری:
۱۳۸	 تعریف اپیدمیولوژیک
۱۳۸	 اقدامات لازم:
۱۴۲	 واحد بیماری‌های غیرواگیر (۱)
۱۴۲	 مقدمه:
۱۴۲	 برنامه پیشگیری از بروز تالاسمی ماژور:
۱۴۴	 نکات مهم:
۱۴۴	 برنامه غربالگری نوزادان:
۱۴۴	 کم‌کاری مادرزادی تیروئید:
۱۴۵	 فنیل‌کتونوری (پی‌کی‌یو):
۱۴۶	 کمبود G6PD
۱۴۶	 برنامه پیشگیری از دیابت نوع ۲:
۱۴۸	 پیشگیری از بیماری‌های قلبی عروقی:
۱۴۹	 پیشگیری از سوانح و حوادث:

فرآیند بهداشت روان:	۱۵۰
تعریف بهداشت روان:	۱۵۰
ثبت و گزارش دهی موارد سرطانی:	۱۵۲
معرفی واحد غیرواگیر در مرکز بهداشت غرب تهران:	۱۵۳
واحد بیماری‌های غیرواگیر (۲):	۱۶۰
مقدمه:	۱۶۰
بیماری‌های قلبی عروقی:	۱۶۰
رویکردهای کنترل عوامل خطر قلبی:	۱۶۱
فشار خون بالا:	۱۶۲
انواع فشار خون بالا:	۱۶۳
علائم و تشخیص:	۱۶۳
برنامه پیشگیری از دیابت نوع ۲:	۱۶۴
پیشگیری و کنترل دیابت:	۱۶۵
برنامه کشوری پیشگیری و کنترل بیماری دیابت:	۱۶۷
پیشگیری از بروز بتا تالاسمی ماژور:	۱۷۰
بتا تالاسمی مینور:	۱۷۰
بتا تالاسمی ماژور (بیماری تالاسمی):	۱۷۰
تشخیص‌های افتراقی تالاسمی مینور:	۱۷۰
بیماری‌زایی و نحوه انتقال بیماری تالاسمی:	۱۷۱
دستورالعمل کشوری برخورد با بیماری:	۱۷۱
کم‌کاری مادرزادی تیروئید:	۱۷۲
معیارهای تشخیصی:	۱۷۲
برنامه کشوری:	۱۷۳
اصول درمان:	۱۷۳
فنیل کتونوری:	۱۷۵
علائم و تشخیص:	۱۷۵
برنامه کشوری:	۱۷۶
کمبود آنزیم G6PD:	۱۷۷
سرطان:	۱۷۸
علائم شایع سرطان‌ها:	۱۷۸
عوامل خطر ابتلاء به سرطان‌ها:	۱۷۹
تشخیص زودهنگام سرطان:	۱۸۰
پیشگیری از سوانح و حوادث:	۱۸۰
بهداشت روان:	۱۸۱
پیشگیری از سوء مصرف مواد:	۱۸۳
رویکردهای درمانی:	۱۸۴

۱۸۵	برنامه‌های کاهش آسیب:.....
۱۸۸	واحد بهداشت دهان و دندان (۱).....
۱۸۸	معرفی واحد:.....
۱۸۹	تعاریف خدمات بهداشتی - درمانی دهان و دندان:.....
۱۹۰	فرآیند پیشگیری و ارائه خدمات بهداشتی - درمانی دهان و دندان:.....
۱۹۱	برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های بهداشت دهان و دندان:.....
۱۹۱	مراقبت و تعمیر تجهیزات دندان پزشکی:.....
۱۹۲	استریلیزاسیون دندان پزشکی:.....
۱۹۴	واحد بهداشت دهان و دندان (۲).....
۱۹۴	معرفی واحد:.....
۱۹۵	تعاریف:.....
۱۹۶	فرآیند ارائه خدمات بهداشتی - درمانی دهان و دندان:.....
۱۹۶	بیماران بدون پرونده بهداشتی:.....
۱۹۶	بیمار با پرونده بهداشتی (پوشه خانوار):.....
۱۹۷	برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های بهداشت دهان و دندان:.....
۱۹۸	مراقبت و تعمیر تجهیزات دندان پزشکی:.....
۱۹۹	تأمین لوازم و مواد مصرفی دندان پزشکی:.....
۲۰۰	استریلیزاسیون دندان پزشکی:.....
۲۰۲	ضد عفونی کردن محیط کار و تجهیزات دندان پزشکی در مراکز بهداشتی - درمانی:.....
۲۰۳	فعالیت‌های آموزشی:.....
۲۰۳	ثبت و گزارش دهی در مراکز بهداشتی - درمانی:.....
۲۰۶	واحد بهداشت مدارس (۱).....
۲۰۶	معرفی واحد سلامت جوانان، نوجوانان و مدارس:.....
۲۰۶	هدف کلی:.....
۲۰۶	فرآیندها و خدمات واحد بهداشت مدارس:.....
۲۰۶	اولویت‌های خدمات بهداشت مدارس:.....
۲۰۷	گروه‌های هدف:.....
۲۰۷	تعاریف:.....
۲۰۸	آموزش بهداشت در مدارس:.....
۲۰۸	شرح عملیات معاینات سالانه دانش‌آموزان:.....
۲۰۸	طرح واکسیناسیون توأم دانش‌آموزان ۱۶ - ۱۴ ساله:.....
۲۰۸	طرح سنجش سلامت و آمادگی نوآموزان در بدو ورود به دبستان:.....
۲۰۸	طرح سنجش ید (IDD):.....
۲۰۸	طرح مبارزه با پدیکولوزیس سر در مدارس:.....

- ۲۰۹..... بازدید بهداشت محیط مدارس
- ۲۱۲..... واحد بهداشت مدارس (۲)
- ۲۱۲..... معرفی واحد:
- ۲۱۲..... هدف کلی:
- ۲۱۲..... فرآیندها و خدمات واحد بهداشت مدارس:
- ۲۱۳..... اولویت‌های خدمات بهداشت مدارس:
- ۲۱۳..... گروه‌های هدف:
- ۲۱۳..... تعاریف:
- ۲۱۴..... آموزش بهداشت در مدارس:
- ۲۲۲..... واحد بهداشت محیط (۱)
- ۲۲۲..... تعریف بهداشت محیط:
- ۲۲۲..... فرآیندهای بهداشت محیط:
- ۲۲۲..... قوانین مرتبط با بهداشت محیط:
- ۲۲۴..... کنترل کیفی مواد غذایی
- ۲۲۸..... واحد بهداشت محیط (۲)
- ۲۲۸..... تعریف بهداشت محیط:
- ۲۲۸..... رئوس فعالیت‌های بهداشت محیط:
- ۲۲۸..... شرح وظایف کاردان / کارشناس بهداشت محیط مستقر در مراکز بهداشتی درمانی:
- ۲۳۰..... صدور کارت معاینه پزشکی:
- ۲۳۱..... فرآیند صدور صلاحیت بهداشتی:
- ۲۳۲..... فرآیند پایش (بازدید) اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع:
- ۲۳۲..... کنترل کیفی مواد غذایی:
- ۲۳۴..... کنترل کیفی نمک‌های یددار:
- ۲۳۵..... کنترل کیفی نان‌های سستی:
- ۲۳۸..... مدیریت پس‌مانده‌های پزشکی:
- ۲۳۸..... کنترل کیفی آب آشامیدنی:
- ۲۳۹..... بازدید بهداشت محیط مدارس:
- ۲۴۰..... پیگیری بیماری‌ها:
- ۲۴۳..... رسیدگی به شکایات:
- ۲۴۴..... قوانین مرتبط با بهداشت محیط:
- ۲۴۶..... قانون مجازات اسلامی:
- ۲۴۶..... شاخص‌های مرتبط با برنامه بهداشت محیط:
- ۲۵۲..... واحد بهداشت حرفه‌ای (۱)
- ۲۵۲..... معرفی واحد بهداشت حرفه‌ای

۲۵۲	هدف اصلی:
۲۵۳	فرایندهای واحد بهداشت حرفه‌ای ستاد مرکز بهداشت غرب
۲۵۳	فرایندهای واحد بهداشت حرفه‌ای مراکز
۲۵۳	تعریف بهداشت حرفه‌ای:
۲۵۴	خدمات بهداشت حرفه‌ای را می‌توان به چند دسته به صورت زیر طبقه‌بندی نمود:
۲۵۸	واحد بهداشت حرفه‌ای (۲)
۲۵۸	فرایندهای واحد بهداشت حرفه‌ای
۲۵۸	فرایندهای واحد بهداشت حرفه‌ای مناطق
۲۵۸	اصول بازرسی از محیط کار
۲۶۱	اصول بازرسی
۲۶۷	فرم شماره ۵:
۲۶۹	فرم شماره ۶:
۲۷۰	فرم شماره ۷:
۲۷۲	فرم شماره ۸:
۲۷۴	فرم شماره ۹:
۲۷۶	قوانین مرتبط با بهداشت حرفه‌ای
۲۷۶	الف) قانون کار:
۲۷۸	ب) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست:
۲۷۸	ج) قانون مجازات اسلامی:
۲۷۸	د) قانون تأمین اجتماعی:
۲۸۰	روش‌های اجرایی واحد بهداشت حرفه‌ای
۲۸۰	دستورالعمل پایش کارگاه‌ها (نظارت بر بهداشت محیط کار و کارگر)
۲۸۶	دستورالعمل رسیدگی به شکایات بهداشت محیط و حرفه‌ای
۲۸۷	شرح عملیات رسیدگی به شکایات بهداشت محیط
۲۸۷	شرح عملیات رسیدگی به شکایات بهداشت حرفه‌ای:
۲۸۹	دستورالعمل صدور صلاحیت بهداشتی
۳۱۸	واحد دارویی (۱)
۳۱۸	معرفی واحد:
۳۱۸	هدف کلی:
۳۱۸	فرآیندها و خدمات واحد دارویی:
۳۱۸	گروه‌های هدف:
۳۱۹	تعاریف:
۳۲۰	انبارداری:

۳۲۱..... انبارگردانی:

واحد دارویی (۲)..... ۳۲۴

۳۲۴..... معرفی واحد:

۳۲۴..... هدف کلی:

۳۲۴..... فرآیندها و خدمات واحد دارویی:

۳۲۴..... گروه‌های هدف:

۳۲۵..... گروه‌های هدف:

۳۲۵..... تعاریف:

۳۲۵..... پایش داروخانه‌ها، مراکز بهداشتی و پایگاه‌ها:

۳۲۶..... جمع‌آوری آمار و ارسال به معاونت بهداشتی:

۳۲۷..... انبارداری:

۳۲۷..... انبارگردانی:

۳۲۸..... انجام طرح‌های مرتبط با واحد ستادی:

۳۲۸..... کاربرداز:

۳۲۸..... داروی تاریخ گذشته:

۳۲۸..... داروی تاریخ نزدیک:

۳۲۸..... فرآیندهای جاری در داروخانه‌ها:

واحد آزمایشگاه (۱)..... ۳۳۰

۳۳۰..... معرفی واحد:

۳۳۰..... هدف کلی:

۳۳۰..... فرآیندها و خدمات واحد آزمایشگاه:

۳۳۱..... گروه‌های هدف:

۳۳۱..... تعاریف:

۳۳۱..... پایش و نظارت بر فعالیت‌ها و طرح‌ها:

۳۳۱..... تأمین و خریداری اقلام مصرفی و نیمه‌مصرفی آزمایشگاه:

۳۳۱..... جمع‌آوری آمار و ارسال به معاونت بهداشتی:

۳۳۲..... انجام آزمایشات موادمخدر:

۳۳۲..... انجام آزمایشات کارت بهداشت:

۳۳۲..... انجام آزمایشات طب کار:

۳۳۲..... انجام آزمایشات سل، مالاریا، التور، هپاتیت و ایدز:

۳۳۲..... انجام آزمایشات بیمه روستایی:

۳۳۲..... انجام آزمایش اسپرموگرام:

۳۳۲..... انجام طرح‌های مرتبط با واحد بیماری‌های غیرواگیر و واگیر:

۳۳۲..... انجام آزمایش تالاسمی:

۳۳۲..... انجام آزمایش‌های مادران باردار تحت پوشش مراقبت‌های بهداشتی با همکاری واحد بهداشت خانواده:

۳۳۴	واحد آزمایشگاه (۲).....
۳۳۴	معرفی واحد:.....
۳۳۴	هدف کلی:.....
۳۳۴	فرآیندها و خدمات واحد آزمایشگاه:.....
۳۳۵	گروه‌های هدف:.....
۳۳۵	تعاریف:.....
۳۳۵	پایش و نظارت بر فعالیت‌ها و طرح‌ها:.....
۳۳۶	تأمین و خریداری اقلام مصرفی و نیمه‌مصرفی آزمایشگاه:.....
۳۳۶	جمع‌آوری آمار و ارسال به معاونت بهداشتی:.....
۳۳۶	انجام آزمایشات موادمخدر:.....
۳۳۶	انجام آزمایشات کارت بهداشت:.....
۳۳۶	انجام آزمایشات طب کار:.....
۳۳۷	انجام آزمایشات سل، مالاریا، التور، هپاتیت و ایدز:.....
۳۳۷	انجام آزمایشات بیمه روستایی:.....
۳۳۷	انجام آزمایش اسپرموگرام:.....
۳۳۷	انجام طرح‌های مرتبط با واحد بیماری‌های غیرواگیر و واگیر:.....
۳۳۷	انجام آزمایش تالاسمی:.....
۳۳۷	انجام آزمایش‌های مادران باردار تحت پوشش مراقبت‌های بهداشتی با همکاری واحد بهداشت خانواده:.....
۳۳۷	فرآیندهای جاری در هر آزمایشگاه:.....
۳۴۰	واحد امور اداری.....
۳۴۰	تعریف امور اداری:.....
۳۴۰	واحدهای تحت پوشش امور عمومی.....
۳۴۰	شرح وظایف واحدهای تحت پوشش امور اداری:.....
۳۴۰	رئیس امور اداری:.....
۳۴۱	واحد تدارکات:.....
۳۴۲	کارپردازی:.....
۳۴۳	واحد تقلیه:.....
۳۴۴	کارگزینی:.....
۳۴۵	انبار ملزومات:.....
۳۴۶	دبیرخانه:.....
۳۴۶	فرآیند جذب نیروی انسانی:.....
۳۴۷	آشنایی با قوانین و مقررات استخدامی کشور:.....
۳۵۰	حالات استخدامی کارکنان عبارتند از:.....
۳۵۱	تسهیلات استخدامی و رفاهی کارمندان:.....
۳۵۲	صندوق پس انداز کارکنان دولت.....

۳۵۲..... آیین نامه مربوط به حضور و غیاب کارکنان دولت

۳۵۷..... منابع

۳۵۷..... واحد آموزش بهداشت:

۳۵۷..... واحد گسترش شبکه:

۳۵۷..... واحد بهداشت خانواده:

۳۵۸..... واحد بیماری های واگیر:

۳۵۸..... واحد بیماری های غیر واگیر:

۳۵۹..... واحد بهداشت محیط:

۳۵۹..... واحد دارویی:

۳۶۰..... واحد آزمایشگاه:

۳۶۰..... واحد امور اداری:

بهداشت مقدم بر درمان است

این مقوله‌ای است که از دیرباز مورد تأیید تمام بزرگان امر سلامت بوده است و بخشی از این رسالت بر عهده مراکز بهداشتی درمانی می‌باشد. در طی دوران چندساله خدمتم در بهداشت متوجه شدم، خدمات این مراکز برای عموم مردم و سایر ارگان‌ها و حتی فارغ‌التحصیلان رشته‌های مرتبط کاملاً شفاف نمی‌باشد. لذا بر آن شدم که با همکاری کارشناسان مسئول مرکز بهداشت غرب این کتاب را آماده سازم تا به یاری خداوند تمام عزیزانی که می‌خواهند وارد عرصه بهداشت شوند یا به نوعی با سیستم بهداشت سروکار دارند با مطالعه این کتاب بتوانند با خدماتی که در مراکز بهداشتی ارائه می‌شود آشنا شوند.

از طرفی آنچه مسلم است جهت تحقق امر سلامت در جامعه همکاری سایر ارگان‌ها نیز مورد نیاز می‌باشد و در این راستا آشنایی با خدماتی که در مراکزهای بهداشتی و درمانی ارائه می‌شود لازم به نظر می‌رسد. امید است این کتاب جهت رسیدن به این هدف نیز مفید واقع شود. در اینجا جا دارد از ریاست محترم مرکز بهداشت غرب، خانم دکتر هاله احمدنیا که در تمام مراحل نگارش کتاب همکاری و ارشاد لازمه را نمودند، نهایت تشکر را بنمایم. همچنین با توجه به اینکه این کتاب خالی از اشکال نخواهد بود، منتظر نظرات ارشادی خوانندگان می‌باشیم.

کارشناس مسئول آموزش

دکتر طیبہ نجفی مقدم

مقدمه

نظام سلامت یکی از کوشش‌های سازمان‌یافته اجتماعی است که به منظور حفاظت، ارتقاء و بازسازی سلامت افراد، انجام می‌گیرد. این نظام مجموعه‌ای است از علوم، مهارت‌ها و اعتقادات که در جهت حفظ و توسعه سلامت تمام افراد از طریق کنش‌های تجمعی اجتماعی صورت می‌گیرد. تکیه اصلی تمام برنامه‌ها، خدمات و مؤسساتی که در بهداشت دخالت دارند، بر پیشگیری از بیماری‌ها و نیازهای بهداشتی جامعه به صورت یک کل، قرار دارد، گرچه ممکن است نحوه عمل فعالیت‌های بهداشت عمومی با تغییر تکنولوژی و ارزشیابی اجتماعی تغییر پیدا کند ولی هدف آن همیشه یکی است و آن عبارت است از: کاهش ابتلاء، مرگ زودرس و ناراحتی‌ها و نقص‌عضوهای حاصله از بیماری‌ها در بین افراد جامعه.

آموزش‌دهندگان سلامت، پیشگامانی هستند که همیشه طالب درک جدیدی از رفتار انسانی و راه‌های جدید کاربرد دانش خویش به منظور حل مشکلات فردی اجتماعی می‌باشند. تمام مراقبین سلامت، آموزش‌دهنده سلامت هستند و این افتخاری است که توسعه و تقویت آن نیازمند برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه سلامت متکی بر شواهد و مبتنی بر جامعه می‌باشد. هدف این کتاب این است که با فراهم آوردن منبع قابل اعتمادی برای آموزش بدو خدمت اعضای جدید نظام سلامت و حتی مرور دوباره اجزای این نظام، گامی مؤثر در تحقق اهداف نظام سلامت بردارد.

جا دارد که در این جا از همکار بسیار گرانقدر و دانشمند "سرکار خانم دکتر نجفی" مسئول محترم واحد آموزش سلامت و همچنین بقیه همکاران گرامی مرکز بهداشت غرب تهران که زحمت تالیف، گردآوری و به‌روز نمودن آخرین دستورالعمل‌ها را کشیده‌اند، نهایت تشکر را بنمایم. با توجه به این که هیچ کتابی خالی از اشکال نیست، مشتاقانه منتظر دریافت نظرات شما همکاران گرامی هستیم.

رئیس مرکز بهداشت غرب

دکتر هاله احمدنیا - زمستان ۸۸